

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Tweede Fase Zoetermeer Zuidplas

1 mei 2003

1161-131

ISBN 90-421-1156-9
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER EN AANBEVELINGEN VOOR DE VERDERE PROCEDURE	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting.....	2
2.2.1 Natuur	2
2.2.2 Recreatie	3
2.2.3 Voorkeursalternatief.....	3
2.2.4 Samenvatting.....	4

1. INLEIDING

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben het voornemen om in het kader van de herziening van het streekplan Zuid-Holland Oost en met een wijziging van het streekplan Rijnmond¹ de ligging van een aantal nieuwe bos-, recreatie en natuurgebieden planologisch vast te leggen. Daarbij willen ze zich tevens uitspreken over de aanleg van de groengebieden door middel van concrete beleidsbeslissingen. Het gaat daarbij om die onderdelen van het Strategisch Groenproject Zoetermeer Zuidplas (SGP-ZZP) waarover in de vorige streekplanherzieningen nog geen beslissingen zijn genomen. Dit betreft onder andere 300 ha van de tweede fase Bentwoud en 240 ha die in het kader van de actualisatie van de Vierde nota voor de Ruimtelijke Ordening (VINAC) ter beschikking zijn gesteld. Omdat het hier gaat om functiewijzigingen groter dan 500 ha moet een milieueffectrapportage (m.e.r.)procedure worden doorlopen. Voor de eerste fase van het Bentwoud is in 1995 reeds een m.e.r.-procedure en een streekplan-procedure doorlopen.

Bij brief van 27 februari 2003² heeft Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 5 maart 2003 ter inzage gelegd³.

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁵, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wet Milieubeheer (Wm) toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁶, zoals vastgesteld op 12 december 2001;
- op eventuele onjuistheden⁷;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁸.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na

¹ Het studiegebied valt ten dele onder het streekplan Zuid-Holland Oost en ten dele onder het streekplan Rijnmond. Het voorkeursalternatief zal alléén leiden tot een herziening van het streekplan Zuid-Holland Oost.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁵ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁸ Wm, artikel 7.10

welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluiten over de herziening van het streekplan Zuid-Holland Oost en met een wijziging van het streekplan Rijnmond door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

2. OORDEEL OVER HET MER EN AANBEVELINGEN VOOR DE VERDERE PROCEDURE

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **in het MER te samen met het rapport Groen-Blauwe Casco Zoetermeer-Zuidplas⁹ voldoende informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming** over de herziening van het streekplan Zuid-Holland Oost.

Voor de uiteindelijke keuze van de inrichting van het gebied heeft de Commissie een aantal aanbevelingen die in de volgende paragrafen verder worden uitgewerkt.

2.2 Toelichting

2.2.1 Natuur

In het MER en bijbehorende documenten is de basisinformatie ten aanzien van de verschillende aspecten goed beschreven. Een integratie van de verschillende aspecten wordt daarbij echter niet uitgewerkt. Uit een dergelijke integratie zou duidelijk blijken dat overal waar bos is gepland de vegetatieontwikkeling van de kruidlaag in negatieve zin wordt beïnvloed door de zeer eutrofe uitgangssituatie die is veroorzaakt door de combinatie van mariene kleibodem, brakke kwel, agrarisch grondgebruik en waterbeheer.

| De Commissie adviseert inzichtelijk te maken hoe bij de verdere inrichting rekening gehouden wordt met de sterk eutrofe uitgangssituatie, mede in relatie tot de gestelde natuurdoelen.

In het MER worden bij de toetsing van effecten op faunistische waarden van open waterrijke natuur vele doelsoorten genoemd, waaronder water- en rietvogels, maar geen weidevogels.

| De Commissie adviseert bij de verdere inrichting van open waterrijke natuur eveneens de potenties voor weidevogels te betrekken.

⁹ Dit rapport ziet de Commissie als een onlosmakelijk onderdeel van het MER.

In het Bosplan en het MER 'Eerste fase Zoetermeer-Zuidplas' is beargumenteed welke landschapsecologische meerwaarde zou worden bereikt met een bosareaal van ca 1500 ha in totaal.

| De Commissie adviseert bij de verdere besluitvorming aan te geven waar wordt afgeweken van het Bosplan en het MER 'Eerste fase Zoetermeer-Zuidplas', zowel wat betreft omvang als wat betreft inrichting (waterhuishouding). Aangegeven moet worden welke landschapsecologische consequenties hieraan eventueel verbonden zijn.

2.2.2 Recreatie

Bij de verdere inrichting van het gebied is het belangrijk na te gaan:

- wat de doelgroepen zijn;
- welke behoefte aan recreatie er bestaat;
- welke recreatievoorzieningen daar voor nodig zijn (aard, ligging, capaciteit);
- de wenselijkheid van een tweede concentratiepunt voor intensieve recreatie aan de oostzijde van het Bentwoud ter ontlasting van het eerste in beeld te brengen;
- de omvang van het parkeren en de bereikbaarheid, de mogelijke effecten daarvan en de mogelijke oplossingen daarvoor in kaart te brengen.

| De Commissie adviseert bij de verdere planvorming en besluitvorming over de inrichting aandacht te besteden aan de doelgroepen en hun behoefte aan recreatie, en vandaar uit de benodigde recreatievoorzieningen te onderbouwen. Tevens adviseert zij aandacht te besteden aan de wenselijkheid van een tweede concentratiepunt voor intensieve recreatie aan de oostzijde van het Bentwoud en aan de omvang van het parkeren en de bereikbaarheid, de effecten ervan en de mogelijke oplossingen daarvoor.

2.2.3 Voorkeursalternatief

In de samenvatting van het MER¹⁰ wordt over het voorkeursalternatief gesproken. Het ontwerpstreekplan licht dit voorkeursalternatief slechts globaal toe. De argumenten die tot het voorkeursalternatief hebben geleid zijn onduidelijk¹¹. Zo is niet duidelijk welke rol parallel aan dit MER traject gevolgde procedures - zoals in het kader van het Gebiedsperspectief Eendragtspolder¹² - hebben gespeeld bij de uiteindelijke keuze voor het voorkeursalternatief. Tevens is niet helder uit welke van de acht alternatieven het voorkeursalternatief is samengesteld. De Commissie constateert wel dat het voorkeursalternatief binnen de bandbreedte van de acht alternatieven ligt.

| De Commissie adviseert de argumenten die tot het voorkeursalternatief hebben geleid duidelijk aan te geven, met speciale aandacht voor de gevolgde methode van

¹⁰ Blz. 14.

¹¹ Zie hiervoor bijvoorbeeld het verslag van de openbare hoorzitting waaruit duidelijk wordt dat insprekers vragen stellen over de samenstelling van het voorkeursalternatief, en ook de inspraakreactie van de Gemeente Waddinxveen (inspraakreactie nr. 3, bijlage 4).

¹² Via mondeling overleg heeft de Commissie kennisgenomen van het feit dat er inmiddels een Gebiedsperspectief Eendragtspolder bestaat. In het kader van het Gebiedsperspectief zijn verschillende inrichtingsvarianten ontwikkeld die nog ter inspraak zullen worden voorgelegd. Voor het Gebiedsperspectief Eendragtspolder is geen concrete beleidsbeslissing voorzien in het kader van het streekplan Zuid-Holland oost. Mogelijk zal hiervoor een afzonderlijke m.e.r.-procedure worden doorlopen gekoppeld aan de besluitvorming in het kader van het bestemmingsplan.

weging bij de vergelijking van de verschillende alternatieven en de rol die parallel aan dit MER traject gevolgde procedures hebben gespeeld.

2.2.4

Samenvatting

De Commissie heeft geconstateerd dat de informatie in de Samenvatting van het MER niet altijd volledig spoort met de gegevens uit de deelrapporten A (hoofdlijnen) en B (onderbouwing) van het MER. Dit betekent niet dat de samenvatting een verkeerd beeld geeft van de alternatieven en effecten, maar wel dat het voor insprekers lastig blijkt te zijn geweest de plannen te beoordelen.